

Notat

Kirkeministeriet

Talepapir til kirkeministeren til brug for besvarelse af KIU alm. del samrådsspørgsmål E vedr. hvilke muligheder trossamfundsloven giver det offentlige i forhold til af egen drift at undersøge forhold i et trossamfund, der omtales i medierne.

Dato: 15. marts 2019

Akt nr. 41000

Sagsbehandler
Lena Bhakti Marcussen Petersen

Lukket samråd den 15. marts 2019 kl. 09:00-10:00 i Kirkeudvalget

Samrådsspørgsmål E

"Vil ministeren redegøre for, hvilke muligheder trossamfundsloven giver det offentlige i forhold til af egen drift at undersøge forhold i et trossamfund, der omtales i medierne?"

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karen J. Klint (S)

Vedlagt til orientering er samrådsspørgsmål C stillet af Kirkeudvalget til Justitsministeren. Justitsministeren deltager i samrådet.

Talepapir

- Som jeg nævnte under min besvarelse af samrådsspørgsmål D indebærer trossamfundsloven, at Kirkeministeriet fører tilsyn med de anerkendte trossamfund her i landet.
- Tilsynet sikrer bl.a., at der er åbenhed og gennemsigtighed med de anerkendte trossamfunds organisation og økonomi, og at trossamfundene fortsat opfylder betingelserne for anerkendelse, herunder betingelsen om, at de skal overholde dansk lovgivning.
- Som led i tilsynet pålægger trossamfundsloven de anerkendte trossamfund en række pligter.
- Et anerkendt trossamfund skal således uploade trossamfundets vedtægter, trosgrundlag, centrale ritualer og årsregnskab i Trossamfundsregistret, så disse oplysninger er offentligt tilgængelige på Trossamfundsregistrets hjemmeside. Derved har offentligheden også mulighed for at få indsigt i trossamfundenes organisation og økonomi.

- Kirkeministeriets tilsyn med anerkendte trossamfund er først og fremmest baseret på de oplysninger, som de anerkendte trossamfund har registreret i Trossamfundsregistret, og ministeriet er forpligtet til at føre et løbende tilsyn med disse oplysninger.
- Det gælder blandt andet i forhold til årsregnskabet, som et anerkendt trossamfund hvert år skal udarbejde og indsende til Trossamfundsregistret. Årsregnskabet bliver samtidig med indsendelse offentligt tilgængeligt på Trossamfundsregistrets hjemmeside.
- Kirkeministeriet skal i forbindelse med tilsynet påse, at årsregnskabet overholder de formelle krav til årsregnskabet, og at årsregnskabet indeholde oplysninger om det samlede beløb, trossamfundet har modtaget i donationer samt oplysning om donationer over 20.000 kr. fra samme donator. [Hvis donator er en privat person eller et enkeltmandsfirma skal donators identitet ikke oplyses. Her oplyses alene beløbets størrelse – fx 35.000 kr. fra anonym donator.]
- De første regnskaber, der indsendes til Trossamfundsregistret, er regnskaberne for 2018, som bliver tilgængelige i registret her i løbet af 2019. [Fristen er 5 måneder efter regnskabsårets afslutning, så hvis trossamfundets regnskabsår er kalenderåret, skal regnskabet indsendes ultimo maj.]
- Derudover skal Kirkeministeriet føre tilsyn, når et anerkendt trossamfund fx har offentliggjort nye eller ændrede vedtægter. I disse situationer skal Kirkeministeriet påse, at de nye vedtægter stadig lever op til reglerne i trossamfundsloven, herunder at der stadig er tale om et trossamfund i medfør af trossamfundslovens § 1, og at der fx stadig er mulighed for frivillig ind- og udmeldelse af trossamfundet.
- Hvert tredje år vil Kirkeministeriet desuden på eget initiativ anmode trossamfundene om at bekræfte, at oplys-

ningerne i Trossamfundsregistret om vedtægter, trosgrundlag og centrale ritualer er korrekte. Denne del af tilsynet er beskrevet i trossamfundslovens § 20, stk. 2.

- I de tilfælde hvor Kirkeministeriet i forbindelse med det løbende tilsyn bliver opmærksom på, at et anerkendt trossamfund ikke opfylder sine forpligtelser efter trossamfundsloven, kan ministeriet rette henvendelse til trossamfundet med en anmodning om at redegøre for forholdet.
- Hvis der opstår tvivl om et anerkendt trossamfunds medlemstal kan Kirkeministeriet undtagelsesvis aflægge besøg hos trossamfundet og anmode om at få forelagt en fortegnelse over trossamfundets myndige medlemmer. Hjemlen hertil er i trossamfundslovens § 20, stk. 3. (Ministeriet har endnu ikke anvendt denne mulighed for besøg.)
- Hvis Kirkeministeriet i en konkret tilsynssag vurderer, at trossamfundet ikke længere opfylder betingelserne for at være anerkendt som trossamfund, kan ministeriet tilbagekalde anerkendelsen.
- Ud over det løbende tilsyn med vedtægter, indberetning af årsregnskaber m.v., kan Kirkeministeriet som tilsynsmyndighed af egen drift føre tilsyn med anerkendte trossamfund ud fra de kriterier, der er fastsat i trossamfundsloven, fx kravet om, at trossamfund ikke må opfordre til eller foretage noget, der strider mod bestemmelser i lov eller bestemmelser fastsat i medfør af lov.
- Kirkeministeriet vil for eksempel iværksætte en tilsynssag i tilfælde, hvor Kirkeministeriet via medierne bliver bekendt med, at et anerkendt trossamfund er involveret i et strafbart forhold.
- I den sammenhæng er det vigtigt for mig at sige, at hvis Kirkeministeriet modtager konkrete oplysninger om, at et anerkendt trossamfund er involveret i et strafbart forhold, vil sagen blive videregivet til politiet. Det er

ikke Kirkeministeriets opgave at efterforske kriminalitet – den opgave henhører under politi og anklagemyndighed.

- Jeg vil også gerne understrege, at ministeriet ikke kan tilbagekalde et trossamfunds anerkendelse alene på baggrund af medieomtale.
- Grundlaget for tilbagekaldelsen i de situationer, hvor der er tale om strafbare forhold, må derfor være oplysninger i form af endelig dom om, at trossamfundet har begået en alvorlig lovovertrædelse.
- En afgørelse om tilbagekaldelse af trossamfundets anerkendelse vil endvidere ofte indeholde et forvaltningsmæssigt skøn, og afgørelsen skal opfylde de almindelige forvaltningsprocessuelle og forvaltningsretlige krav om fx partshøring samt retsgrundsætningerne om saglighed og proportionalitet.
- Jeg vil også gerne slå fast, at hvis et medlem af et anerkendt trossamfund bliver opmærksom på, at der bliver begået alvorlige strafbare lovovertrædelser i trossamfundet, for eksempel, hvis et andet medlem af trossamfundet begår overgreb mod børn, er man som privatperson forpligtet til at underrette de sociale myndigheder, ligesom man selvfølgelig også bør anmelde det til politiet.
- Jeg vil gerne runde af med at sige, at jeg synes, at vi skal glæde os over, at flere trossamfund søger om anerkendelse, for det giver større offentlighed i trossamfundenes organisation og økonomi og bedre mulighed for at føre tilsyn med at trossamfundene i Danmark overholder loven.